

NTERM NYAN NI PAACHAM LA

Goodman Watson le ηmee ki

Ki ye daafir la, kaa kooh

NTERM NYAN NI PAACHAM LA

“Nterm nyan ni paacham la” ye tibor ti bi nyan ti Uwumbor aagban ni na la. Tibor ngbaan momok kpa taaboyil. M na naadii ke kigban ki ga nma nyan Uwumbor aabor aatataa mok timi na, le ye Uwumbor aagban mamaŋ kibaa.

Uwumbor aabor nyan ni paacham la. Ki ye nterm bamom le ki ti binib bi Uwumbor aasan nyaan aakon ni nnyunyun joo bi aan bi yi chuun ban na. Unii yaa kpeln waabimbin ki yii titunwambir ki di usui momok tii Tidindaan Yesu Kristo, ki gaa kii ke uma le ga nma tii u limofal kan, Tidindaan ga nyan ubaa mok udaan. Binib bi gaa u ki kii na, ni Yesu ga kpaan mpopiin ni nsuudoon bisui ni. M kan kena 1937 aabiln ni la. Ki nyan ni nyoon ngbaan ki di nan saa din. M ni maawumbor aajotiik aa yakr. M ban ke aa di aabaa tii Yesu ke aadindaan ni saanmanmarndaan. Aa yaa kaa kee na kena kan, na kena DANDANA.

—Watson Goodman (Wat aajapoon bamon)

The New Testament portions are from the Konkomba New Testament (Uwumbor Aagbapoon Likpakpaln) ©1984 International Bible Society and ©1984 Ghana Institute of Linguistics Literacy and Bible Translation, P.O. Box 378, Tamale, Ghana.

Tima kan, buyoonn ti nan laa ye titunwambirdam na, le Kristo nan kpo ti pu. Nima le mok timi Uwumbor aah gee timi pu na.

—Rom 5:8

Ni nan ye kitaak ki ga nan ji aan ki woln Lakr-ger aajim daal na. Le Yesu nyi ke ni neer un nyan dulnyaa wee ni, ki buen Ute Uwumbor chee. N-yoonn momok u nan gee waanib bi bi dulnyaa ni na. U gee bi mbamom ki ti saa ndoon.

—Jonn 13:1

Unii yaa kpo ujotiib pu kan, ubaa aa ki bi, ki kpa ngeehn ki ti jer kena.

—Jonn 15:13

Ni Yesu Kristo, na tinyoor ki na ni pu, ki tii nimi nsuudoon. Yesu

Kristo len mbamon, ki puen fikr nkun ni, ki ye dulnyaa wee ni aaborb aayidaan. U gee timi la, ki di waasin ki finn timi, ki nyan timi titunwambir ni, ki gaa timi lii.

—Tibokpiirkaan 1:5

Uwumbor aah gee dulnyaa aanib saakpen pu na, nima le u di Ujapoonbaan ki di tii ni, aan unii umok gaa u ki kii na taa koo mmii mu kaan junna ni, u li kpa limofal li kaa kpa ndoon na.

—Jonn 3:16

Uwumbor ye ngeehn la. Nima pu na, unii u kaa gee unaabitiib na, waa nyi Uwumbor. —1 Jonn 4:8

2 YESU KRISTO KPA UMUMBOR AABIMBIN

Uwumbor aah kpiir waasan aabor ti ki tuk timi na, ti ye ti-borkpaan la: Yesu nan yoor unibon aawon, ki kpiir ubaa. Uwumbor Aafuur nyaan le mok ke u nan. Uwumbor aatuuntiib waa u la. Binib moon waabor ki tuk nitim-bol aanib la, le binib gaa u ki kii dulnyaa wee momok ni. Uwumbor nan yoor u ki di buen paacham, ki nyu u. —1 Timoti 3:16

Uwumbor aah kaa nan kee naan dulnyaa na, ubaa nan bi, bi yi u ke Iiin. U nan bi Uwumbor chee, ki bi ke Uwumbor aah bi pu na. . . . Un bi yi u ke Iiin na, u nan kpaln unibon, ki nan bi timi bi nan bi wayoonn na aakaasisik ni. U gee bi-

nib chub, ki len mbamon baanja. . . ke Ute Uwumbor aah kpa. . .

—Jonn 1:1 ni 14

“Usaapoon u kaa nyi uja na ga nan dek lipuul ki ma ubijabo, bi gali yi u ke Immanuel.” (Naatataa le ye ke “Uwumbor bi ti chee”).

—Matiu 1:23

“M ni Nte Uwumbor ye unibaan la.”

—Jonn 10:30

Le Yesu baa u, “Filip, m bi ni chee ni yunn kena, le saa bee mi ii? Unii umok kan mi na, u kan Nte Uwumbor mu le na. Ba pu aa bui mi ke m mok nimi Nte? M bi Nte Uwumbor ni, Nte Uwumbor mu bi m ni. Saa pak kena aa? . . .”

—Jonn 14:9, 10

Uwumbor aabimbin momok bi Yesu Kristo ni. —Kolose 2:9

Unii umok len binib aanimbil ni ke Yesu le ye Uwumbor aajapon na kan, Uwumbor bi u ni la, u mu bi Uwumbor ni. —1 Jonn 4:15

Le u bui u, “Uwumbor Aafuur nyaan ga sunn ni aa pu. Uwumbor u kaa kpa neen aato na aapon ga cha aa dek lipuul. Nima pu na le saah ga ma ubo u na ga li ye chain. Bi ga yi u ke Uwumbor Aajapon la.” —Luk 1:35

Baah kan Yesu na, le bi teen, “Sin, Uwumbor Aajapon, aa ban ba ti chee? Aa dan du ke aa na ti mi falaa n-yoonn aa kee neer aa?” —Matiu 8:29

Wah beenin len kena na, libuul ngbaan ni le ntaalangbapiin biin bi pu. Le neel len ntaalangbapiin na ponn ni, “Njapon u m gee u na so. Nnimbil gbiin u. Li nun wah len pu na man.” —Matiu 17:5

Le Yesu bui u, “Aa waa u. Uma (Uwumbor aajapon) le len aa chee tibor na.” —Jonn 9:37

“Mma kan, Uwumbor lee mi ki tun ni mi dulnyaa wee ni. Le maah len ke m ye Ujapon na, ni bui ke m sii u uu? M yaa kaa tun Nte Uwumbor aatuln kan, ni taa pak maah len pu na.” —Jonn 10:36, 37

Uwumbor aabimbin momok bi Yesu Kristo ni. —Kolose 2:9

Le u bui bi, "Ni nyan ni taab la. M nyan ni paacham la. Ni ye kitiŋ pu yaab la. Maa ye kitiŋ pu yoo. . . ." Le u bui bi. "M tuk nimi mbamɔn la, baah kaa nan kee ma Abraham buyoonn na, m nan bi."
—Jonn 8:23, 58

Le upii ngbaan bui u, "M nyi ke Masiya u bi yi u ke Kristo, u ye Uwumbɔr Aanileekoo na ga dan. U yaa fuu ni kan, u ga nan tuk timi tiwan momok aah bi pu na." Le Yesu bui u, "Min u len aa chee na, m ye uma."
—Jonn 4:25, 26

Le u bui bi, "Min le ye limɔfal aajikaar. Unii umok dan m chee na kan, nkon aan ki chuu u. Unii

umok gaa mi ki kii na, nnyunyun aan ki chuu u."
—Jonn 6:35

"Maah laa bi dulnyaa ni na, m ye dulnyaa ni aawiihn ki wolni binib aanimbil la."
—Jonn 9:5

Baah kaa bee liyaatanaki ngbaan aatataa na, le u ki bui bi, "M tuk nimi mbamɔn la, min le ye ipiih aabɔɔkpuŋ aabisamɔb."
—Jonn 10:7

Le Yesu bui u, "Un fikr binib nkun ni, ki tii bi limɔfal na, le ye min. Unii umok gaa mi ki kii na, u yaa kpo kan, u ga li kpa limɔfal."
—Jonn 11:25

"Ni yi mi ke Tiicha, ki ki yi mi ke Nidindaan. Ni len mbamɔn la; ba pu? m ye."
—Jonn 13:13

YESU AAH NAN TUN LIJINJIR AATULN DI NA NGEM

5

Le Simon bui u, "Ndindaan, ti ban ijan kinyeek na mək linimaln, kaa kan nibaa. To, saah len pu na, m ga mee tipor na nnyun ni." Le bi mee tipor, ki chuu ijan i wiir na. Le tipor ban ti kar. —Luk 5:5, 6

Le ki bui kinipaak ngbaan, "Ka-
ln kitiŋ timoosonn pu man," le ki
yoor niboroboro kpin ŋiŋmu ni
ijan ilee ngbaan, le ki waan lik
paacham, le ki doon Uwumbor, le
ki gii boroboro ni ijan ngbaan, le
ki di tii waadidiliib. Le bi yakr siin
kinipaak ngbaan mək aanimbiin
ni. Le bi məmək ŋman ki bab. Le
baah ŋman ki bab ki gur na, le Ye-

su aadidiliib yoor tijikaar ti gur
na ki gbiin tibookur kipiik ni tilee.
Bijab bi jin tijikaar ngbaan na, ga
nan li fuu ŋichur ŋiŋmu la. Baa
kahn bipiib ni mbim kpee.

—Matiu 14:19-21

Baah cha na, le bijoom bilee ka
nsan aamogbiln, le ki ŋun ke Yesu
ban un jer. Le bi tar, "Tidindaan u
ye Ubor David Aayabil na, sam ti-
mi kinimbaak." . . . Le Yesu . . . le
ki baa bi, "Ni ban ba?" Le bi bui
u, "Tidindaan, ti ban ke aa likr ti-
mi aanimbil tii timi." Le kinim-
baak chuu Yesu. Le u meeh binim-
bil. Libuul ngbaan ni le bi likr, le
ki dii u. —Matiu 20:30, 32-34

6 YESU KRISTO YE UWANNAAN NI TIDINDAAN

Ba pu? Uwumbor nan cha u naan tiwan momok, nin bi paacham, ni nin bi kitin na, ni taah waa ni na, ni taah kaa waa ni na; biborb, ni binib bimok kpa tininkpil na, ni mpoon mumok bi kitin du, ni paacham mu na. Uma le nan naan ni momok, ke ni li nyunni u. —Kolose 1:16

Uwumbor nan cha u naan tiwan momok. Tiwan nibaa aa gur waa naan ni. —Jonn 1:3

Kristo nan kpo ki fikr nkun ni, ke u li ye binib bi kpo na, ni bin fu na mu Aadindaan. —Rom 14:9

Uwumbor . . . kookoo aayoonn mue le u cha Ujapoon tuk timi waalin. Uma le u nan cha u naan

dulnyaa wee, ki len ke uma le ga li yeh tiwan momok. —Hiibru 1:2

Le Piita ki len ke, "Israel yaab momok, m ban ke ni sil bee ke ni ye Yesu aabor le m len. Nimi le kpaa u ndapuinkoo pu. Uwumbor le mok ke uma Yesu le ye Waanileekoo Kristo, ki ye Tidindaan." —Lituln 2:36

Uwumbor nani waah len pu na la. U yin nimi ke ni ni Ujapoon Tidindaan Yesu Kristo li kpaa kijoteek ni tob. —1 Korint 1:9

Ke bin bi paacham na, ni bin bi kitin du na, ni bin bi kitin aataab na, bi momok yaa nun Yesu aayimbil kan, bi li gbaani unimbiin ni. —Filipi 2:10

YESU KRISTO LE YE BINIB MOMOK AABOJIR

7

Sin, ba na aa galn aana aabo?
Sin, ba na aa lik aana aabo fam?
Ti momok ga sil Uwumbor anim-
biin ni, le u ji timi tibor.

—Rom 14:10

Tidindaan Yesu Kristo u ga gir
ni ki ji nnaan, ki ji binifuub ni bi-
tekpiib tibor na, m sur si uma ni
Uwumbor animbiil ni la.

—2 Timoti 4:1

“Min Unibon Aabo ni maatu-
untiib ga fuu ni. Le m ga li kpa
mpoon saakpen ki kal maaborjal
pu, ke uborkpaan na. Le bi ga
kuun dulnyaa aanib momok anim-
biin ni. Le m ga yakr bi ke upih-

kpaal aah yakr ipiih ni inoob pu
na.” —Matiu 25:31, 32

“Nte Uwumbor aa ji unii ubaa
tibor, u cha min Ujapoon le ji binib
momok aabor.” —Jonn 5:22

Ni ga li bi kena bundaln Uwum-
bor ga cha Yesu Kristo ji binib ti-
bor, ki baa bi tiboborkaan ti bi bi-
sui ni na aabor na. Maah tuk binib
tibonyaan ti na, le mok kena.

—Rom 2:16

U tuk timi ke ti buen ni kookoo,
ki ti tuk binib waabor, ki nani sii-
raa ke Uwumbor lee u, un ti ji bini-
fuub ni bitekpiib tibor.”

—Lituln 10:42

GAA LII NYAN NI YESU KRISTO BAANJA PU LA

“Min le ye Uwumbor aanaan ni aabisamob. Unii yaa dii mi ki koo ni kan, u ga nmar, kaan ki li bi ti-naagbiir ni. U ga kan waah ban pu na.”
—Jonn 10:9

Le Yesu bui u, “Min le ye nsan ngbaan, ni mbamon, ni limofal. Ubaa aan dan Nte Uwumbor chee, see u dii mi.”
—Jonn 14:6

Le Yesu Kristo daa timi, ki gaa timi lii. Timi bi kpaan u chee na, le Uwumbor len ke timi aabor nan. Waabulchin pu le u len, naa ye ke ti nan la.
—Rom 3:24

“Nima le cha m tuk nimi ke ni ga kpo; le Uwumbor aan di cha

pinn nimi; ba pu? ni yaa kaa gaa mi ki kii ke m ye maah tuk nimi pu na kan, ni ga kpo, le Uwumbor aan di cha pinn nimi.”
—Jonn 8:24

U bi n-yoonn mu kaa kpa ndoon na, un ti mee Uwumbor ki tii binib bi dan Uwumbor chee u pu na. Nima le u ga nma cha bi nmar n-yoonn mu kaa kpa ndoon na.

—Hiibru 7:25

“Uma Yesu pu, le ti ga nmar. Uwumbor di Yesu aayimbil di tii timi, ke ti nmar. Ubaa aa bi dunyaa wee ni ki ga nma cha ti nmar see Yesu baanja. Uma baanja pu, le ti ga nmar.”
—Litulu 4:12

GAA LII NYAN NI YESU KRISTO BAANJA PU LA

9

Uwumbor cha ni ni Yesu Kristo kpaan la, ki cha u ye timi aalan. Yesu pu le u len ke timi aabor nan, ki na timi waaninyaan, ki gaa timi lii. —1 Korint 1:30

U nan kpo ti pu ke un gaa timi lii ki nyan timi titunwambir momok ni, aan ti li bi chain, ki li ye waanib, ki li ban ke ti tun lituln nyaan. —Taitus 2:14

Ki li dooni u; ba pu? uma le na nimi binib bi neer ke bin kan tiwan ni u ga tii waanib nwiihn aanaan ni na. Uma le nan nyan timi mbombon aanaan ni, ki nabr timi di buen Ujapogeen aanaan ni. Uma le gaa timi lii, le Uwum-

bor di cha timi aatunwambir pinn timi, [Ujapoon aasin pu].

—Kolose 1:12-14

“Min Unibon Aabo dan m nan ban bin wan na la, bin nmar.”

—Luk 19:10

Le bi gaa ilahnpon ki tii Upihbo ngbaan: “Si le neer aa gaa kigban ngbaan ki dabr ki; ba pu? aa nan kpo ki di saasin ki daa binib ki tii Uwumbor; ki nyan bi nitimbol momok aanib bi bi dulnyaa wee ni ki len iliin imok bi dulnyaa wee ni na.” —Tibokpiirkaan 5:9

Uwumbor aah lee timi na, . . . u lee timi ke ti nmar Tidindaan Yesu Kristo pu la. —1 Tesalonika 5:9

KRISTO AASIN PU LE UWUMBOR GAA TIMI LII

Kristo aasin pu le Uwumbor len ke timi aabor nan. Dmaninkaabaa taah ga nyan ntafadaan mu ponn ni u pu na? —Rom 5:9

Kristo aasin pu, le Uwumbor gaa timi lii, ki di cha pinn timi, ki na timi tibulchin saakpen.

—Efesus 1:7

“Maasin le na. Maasin pu, le Uwumbor puu tipuupoln ki tii nimi. Maasin ga nyan binib pam aatunwambir pu, aan Uwumbor di cha pinn bi.” —Matiu 26:28

Niyajatiib nan bi mbimbini yol yol ponn ni. Ni bee ke u gaa nimi lii ki nyan nimi mbimbini ngbaan ponn ni. Naa ye tiwan ni ga bii ke

nimombil na, le u di ki pai ki gaa nimi lii. U nan di Kristo aasin mu jer nimombil na, ki gaa nimi lii; uma Yesu nan di ubaa ki toor kitork ki tii Uwumbor, ki bi ke upihbo nyaan na: ba pu? u neer Uwumbor aatork. —1 Piita 1:18, 19

Nimina yaa na tiwon chain kan, Kristo aasin ga ter timi, ki jer kena. Uwumbor Aafuur nyaan mu bin-yoonn mu kaa kpa ndoon na aapoon pu, u nan di ubaa ki toor kitork ki kaa kpa ngalm na, ki tii Uwumbor. Waasin ga nyan titunwambir ti ga ku timi na tisui ni, aan ti dii Uwumbor u ye limofaldaan na. —Hiibru 9:14

Naah gaa Yesu ki kii pu na, le ni ņmar Uwumbor aanimbaasaln pu. Naa ye nimi nibaa pu le ni ņmar. Ni ye Uwumbor aapiin la. Naa ye lituln nyaan pu le ti ņmar, ubaa taa nyu baalaa. —Efesus 2:8, 9

Taah gaa u ki kii pu na, nima le Uwumbor len ke timi aabor ņan. Tidindaan Yesu Kristo pu le ti ni Uwumbor kpaan kijoteek.

—Rom 5:1

“... Aa yaa gaa Tidindaan Yesu Kristo ki kii kan, aa ga ņmar. Saachiln ponn ni mu aanib yaa gaa u ki kii kan. . . . —Lituln 16:31

Ti yaa kpaan Yesu Kristo ni kan, lichakpangee aa ye tiborkpaan. Unii yaa kaa gii kan, ni mu

aa ye tiborkpaan. Ti yaa gaa Yesu ki kii, ki mu yaa gee binib kan, nima le ye tiborkpaan. —Galasia 5:6

Ba pu? binib bimok ye Uwumbor aabim na nyaņni dulnyaa aaton la. Taah gaa Yesu ki kii na, nima le cha ti nyaņni dulnyaa aaton. —1 Jonn 5:4

Le bi baa u, “Ti ga ņa kinye aan ki tun Uwumbor aatuln waah ban pu na?” Le Yesu bui bi, “Ni gaa mi u Uwumbor tun ni u na ki kii man. Uwumbor aatuln le na.” Bi ņmee nimina ke ni pak ke Yesu le ye Uwumbor Aanileekoo Kristo ki ye Uwumbor Aajapoon. Ni yaa gaa u ki kii kan, u pu le ni ga li kpa limofal. —Jonn 6:28, 29; 20:31

Cha ti pak Uwumbor. U ye Tite u san timi kinimbaak saakpen ki soŋ tisui na. —2 Korint 1:3

Ki cha ti ŋmar. Naa ye timi aatulu nyaan pu le cha ti ŋmar, waanimbaasaln pu le cha ti ŋmar. Le Waafuur nyaan gir ma timi, ki tii timi limofal poon, ki finn tipoo-bil. —Taitus 3:5

“[Min Unibon Aabo dan dunyaa wee ni ke binib bi waŋ na ŋmar.] Unii yaa kpa ipiih nkub, i ponn ni ubaa yaa waŋ kan, ni dak ke u ga ŋa kinye? U ga di cha ipiih imonko inaa ni kipiik ni iwae, ki buen ŋijoo paab, ki ti ban upiih u

waŋ na la. M tuk nimi mbamon la, u yaa ti kan u kan, u ga li mooni upiih ngbaan pu, ki jer waah ga li mooni ipiih imonko inaa ni kipiik ni iwae i kaa waŋ na pu. Kena le Nite Uwumbor u bi paacham na aa ban ke bibilb waatiib ngbaan ponn ni ubaa waŋ.”

—Matiu 18:11-14

Timi aatotoorninkpil aah bi kena na, cha ti li kpa lipoobil ki dan Uwumbor u kpa tibulchin na aaborjal chee, aan u san timi kinimbaak, ki ter timi buyoonn ti ban nterm na. —Hiibru 4:16

To, Uwumbor mu kpa linimbaasaln saakpen, ki gee timi saakpen. —Efesus 2:4

UWUMBOR YIN TIMI KE TI DAN U CHEE 13

Uwumbor Aafuur nyaan ni Yesu aanib bui ke "Dan." Unii umok nun na, u mu bui ke "Dan." Unii umok nnyunyun chuu u na, u mu dan. Unii umok ban na, u mu dan ki nan nyu limofal aanyun, ki taa pa nibaa. —Tibokpürkaan 22:17

Bundaln njim ga doo na, leyaa-daal le ye njim saakpem. Leyaa-daal ngbaan le Yesu sil ki len mpoon pu, "Nnyunyun yaa chuu u na kan, udaan dan m chee ki nan nyu." —Jonn 7:37

Waah kan ke bi kae bi na, le u gee lijuul, le ki bui waadidilib, "Cha mbim ngbaan dan m chee man. Taa ki jenn bi man. Binib biyaabimbin bi ke mbim aah bi pu

na, bima le yeh Uwumbor aanaan." —Mak 10:14

"Nimi bimok tun lituln ki ti bak na, dan m chee man, le m ga tii nimi lifuur." —Matiu 11:28

Ti sil Kristo aasisiiyaan, le ki ganni nimi. Ni bi ke Uwumbor ubaa le ganni nimi na. Ti ganni nimi ki tii Kristo, ke ni li kpaani Uwumbor chee man. —2 Korint 5:20

U cha ti nmar, ki yin timi, ke ti li bi chain. Naa ye timi aatuln nyaan pu le u yin timi. Waah kpa tibulchin pu na, nima le u yin timi waageehn pu. Waah kaa nan kee naan dulnyaa buyoonn na le u na timi tibulchin ngbaan Yesu Kristo pu. —2 Timoti 1:9

NAA YE BINIB MŌMŌK LE YE UWUMBŌR AABIM

Unii umok kaa nani ni nan na aa ye Uwumbor aabo. Unii umok kaa gee una aabo na, u mu aa ye Uwumbor aabo. Nima le cha ni bee binib bi ye Uwumbor aabim na, ni bin ye Kinimbɔŋ Defil aabim na.

—1 John 3:10

Binib bimok dii Uwumbor Aafuur nyaan aah ban pu na, bima le ye Uwumbor aabim. Mfuur nyaan mu Uwumbor tii nimi na, mu aa joo nimi tinaagbiir ke ni san ija-waan. Waafuur nyaan le na nimi waabim, le ki cha ti yi u ke “Nte.”

—Rom 8:14, 15

Aan ki li ye Uwumbor aabim bi kaa kpa taani, kaa kpa ngalm na.

Ni bi titunwambirdam aakaasisik ni la. Ni bi ke nwiihn na dulnyaa wee ni ki wiin bikaasisik ni.

—Filipi 2:15

Nima le cha Tidindaan Uwumbor ki bui ke “Nyan dulnyaa aanib ponn ni man, ki li bi nibaa, ki di cha titunwambir, le m ga gaa nimi. M ga li ye Nite; ni mu ga li ye njapootiib ni mbistiib.” Tidindaan Uwumbor u kpa mpɔɔn mɔmɔk na, le len kena.

—2 Korint 6:17, 18

Le binib bimok gaa u na, u tii bi nsan bin kpalm Uwumbor aabim. Bima le ye bin gaa u ki kii na.

—John 1:12

UWUMBOR AAH LEN NDAAN MU POON NA AABOR PU NA

15

Mbimbikpok aatuln bi lipaal la. Bin dii kena na le gor kidaagook, ki tun tijon aatuln, ni inimoon aatuln, ki dii niwaa, ki chuun ji inyok, ki nan binib, ki ban tibor, ki kpa lipiipoln, ki kpa liquul, ki kpa kukumon, . . . ki yakr tob, ki kpa iniman, ki ku binib, ki nyu ndaan gbii, ki waa niwaa, ki tun lituln limina mok aaboln. M ki sur nimi ke maah nan sur nimi n-yoonn mu jer na pu na, binib bi nani kena na, baan koo Uwumbor aanaan ni.

—Galasia 5:19-21

Cha ti li bi mbamom, ke binib bi bi nwiihn ni na aah bi pu na, ki taa li ye bidaanyub, ki taa nyu ndaan

ki gbii, ki taa gor kidaagook, ki taa nani yooli yooli aatuln, ki taa jaa kijaak, ki taa li kpa lipiipoln. Ni li bi ke Tidindaan Yesu Kristo aah bi pu na, ki taa ki li nani nimi aabimbikpok aah ban pu na.

—Rom13:13, 14

“U ga li ye uninyuun Tidindaan Uwumbor chee. Waan nyu nisubil aadaan, ki mu aan nyu ndaan mu-baa.”

—Luk 1:15

“Ni li nyi man, ki taa nyu ndaan gbii ki li kpa ndaan aaween, ki taa cha nimi aabimbin aabor gbiin nimi aalandak momok, aan maagirndaal taa yuk nipoobil.”

—Luk 21:34

Le Yesu bui u, “‘Aa li gee Aa-dindaan Uwumbor aasui momok, ni saawiin momok, ni saalandak momok.’”... —Matiu 22:37, 38

... “Tiicha nyaan, m ga na ki-nye ki kan limofal li kaa kpa ndoon na?” Le Yesu baa u, “Ba pu aa yi mi ke tiicha nyaan? Ubaa aa gan, see Uwumbor baanja. Aa nyi Uwumbor aakaal la: ‘Taa ku binib; taa gor kidaagook; taa su ki-naayuk; taa li ye nnyaamon aasi-iraadaan; taa ji binib durm; li pak aate ni aana.’” Le uja ngbaan bui u, “Tiicha, m joo ikaal imina momok tibir ni la.” Le Yesu lik u, ki gee u, le ki bui u, “Tiwan nibaa le gur. Buen ti kooh saah kpa ti-

wan nimok na, ki di gimombil ngbaan ki di tii bigiim, aan ki li kpa liwangol paacham, aan ki dan nan dii mi.” Yesu aah len kena na, le uja ngbaan aanimbil wob na gbilngbiln. Ni na u mpombiin; ba pu? u kpa liwankpal saakpen a. Le u siir nima. —Mak 10:17-22

M dooni Tidindaan Yesu Kristo u tii mi mpoon ke m tun lituln ngbaan na... N-yoonn mu jer na, m len tibobil u pu, ki seei u, ki na waanib falaa. Maah kaa gaa u ki kii n-yoonn ngbaan na, le maa nyi ke m nani ni kaa gan na. Maah kaa nyi na, le Uwumbor san mi kinimbaak. —1 Timoti 1:12, 13

SOSIM DIN YI ALIZANDA NI NA

**Watson Goodman
n-sabi bukku ɲɔ**

Bukku ɲɔ nye la pini – Pa din kɔhira

SOSISIM DIN YI ALIZANDA NI NA

“Sosisim Din Yi Alizanda Ni Na” nye la suranim’ kalnlinim’ shega be ni yaa layim taba ni di soŋ yelkpani kam din yi Naawuni Kundi ni na. N niŋ yeda ni komentiri suŋ din wuhiri Naawuni Kundi puuni ye-la nye la Naawuni Kundi maa maŋmaŋa.

Naawuni Yelgu yi la alizanda ni na, ka nye sosisim maŋli ben suhuri ye wuntitali zuyu ka di kum mini di konyuri mal’ ba be suhuri ni la sani. Nir’ yi zaysi alahachi soli dolbu, ka niŋ tuuba, ka yeli ti Duuma Yisa Masia n’ o kam’ na nti be o suhu ni; ka niŋ yeda n’ o suhu zaa ni ti Duuma Yisa Masia nye la o Tilgira, ti Dumma Yisa ni kahig’ omanŋa n-wuh’ o ka zaŋ omanmaŋ’ suhupielli min’ o suhudoo n-niŋ ŋuna ŋun nye yedaniŋda maa suhu ni. 1937 saha ka n niŋ yelli ŋo yeda, ka di saha maa zaŋ ka na hal ni pumpoŋo, m mini n Duuma dolintabtali maŋli maa na kul be la lala. N kpamd’ a jaande n’ a zaŋm’ amaŋa n-ti Yisa ka deeg’ o niŋ a Tilgira n’a Duuma pumpoŋo, a yi nye la ŋun na bi niŋ lala.

—Watson Goodman

To, ni taa Ɔmanni nibaa; ni taa dak ke ni ga Ɔma Ɔmann Uwumbor; tiwan ni aa bun na, nima le aa ga nan chee. —Galasia 6:7

Maabim, taa cha unii ubaa Ɔmann nimi. Unii umok Ɔani ni Ɔan na, udaan ye unibamonn ke Yesu aah ye unibamonn pu na la. Unii umok tun titunwambir nyoonn momok na, u ye Kinimbɔɔ bi yi u ke Defil aanii la. Ba pu? Kinimbɔɔ Defil aah nan piin buyoonn na, u po tun titunwambir la. . . . —1 Jɔnn 3:7, 8

Binib bi aabimbin kaa Ɔan na, naa nyi ke baan kan Uwumbor aanaan aa? Ni taa Ɔmanni nibaa man; bibɔnbɔnn, ni biwaadam, ni

bidaagoob, ni bijab bi di bineen aatotiib ki kpaln bipiib ki doon bi chee na, ni bijab bi mu di bibaa Ɔa bipiib ki cha bijab neen aatotiib doon bi chee na, ni binaayukb, ni binimandam, ni bidaagbiirb, ni Ɔsiibildam, ni bin ji binib pempem na, baan kan Uwumbor aanaan.

—1 Korint 6:9, 10

Titunwambir timina aaboln pu, le Uwumbor gee liɔuul binib bi kaa kii waambob na pu. Ni taa cha unii ubaa Ɔmann nimi ki tuk nimi ke naa bir. —Efesus 5:6

Unii u kaa bi tibor tibaa ni na yaa dak ke u ye uninyuun kan, u Ɔmanni ubaa la. —Galasia 6:3

18 TITUNWAMBIR JOO NI NKUN LA

Tiyaja Adam pu le titunwambir naan. Titunwambir pu le nkun piin. Binib momok ye titunwambirdam la. Nima le nkun pii binib momok. —Rom 5:12

Kikpeek yaa dek lipuul kan, ki ma titunwambir la; titunwambir yaa chikr kan, ti ma nkun la. —Jems 1:15

Binib bi aatafal bi mbimbikpok aabor ni na ga kpo la. Binib bi aatafal bi Uwumbor Aafuur nyaan aabor ni na ga kan limofal ni nsuudoon la. Binib bi aatafal bi mbimbikpok aabor ni na, bi ye Uwumbor aadim la; ba pu? baa dii waakaal, ki mu aa nma dii mu. —Rom 8:6, 7

“Aanaal umina, m nyil ke u kpo a, le u bi. U nan wang a, le m ki kan u. Nima le ni nan ke ti li mooni ki li kpa mpopiin.” —Luk 15:32

Ni yaa teer naah tun titunwambir ti na kan, ni jinn nimi inimoon dandana wee la. Tinyoor nan bi titunwambir ngbaan ni ii? Aayii. Titunwambir ngbaan aadoon ye nkun la. —Rom 6:21

“Le bijawaandam, ni binib bi kaa gaa mi ki kii na, ni tijondam, ni binikurb, ni bidaagoob, ni biboob, ni biwaadam, ni binyamondam momok, bi ga li bi cheribir aamii ni. Nima le ye leelee aakun.” —Tibokpiirkaan 21:8

Uwumbor nan fikr u nkun ni, ki cha u tii timi Waafuur nyaan. Nima le mok ke u ye Uwumbor Aajapoon u kpa mpoon na. —Rom 1:4

Waah len kena na, le u teen mpoon pu, “Lasarus, nyan ni.” Le utekpiir ngbaan fikr, ki nyan ni likaakul ni. Le likekeln beenin poo unaal ni utaa ni unimbil wob. Le Yesu bui bi, “Chuu poor likekeln na man, ki cha u li cha.”
—Jonn 11:43, 44

Le ki tooh foor ki duun lininkpol na aawandokaan chee, le ki meeh ni. Le binib bi tun ni u na sil. Le Yesu bui ke, “Unachipoon, m bui

si, fiin.” Le un kpo na fii kal, le ki piin ki bi len. . . . —Luk 7:14, 15

“M ga di maamofal di bil maanib pu, ki ga fikr nkun ni. Nima le cha Nte Uwumbor gee mi. Ubaa aan nyan maamofal m chee. M ga di li ki di bil maageehn pu. M kpa mpoon ke m di li ki di bil, ki kpa mpoon ke m ki yoor li. Nte Uwumbor le tuk mi ke m na kena.”
—Jonn 10:17, 18

Min le ye umofaldaan. M nan kpo. le ki fikr, ki ga li bi n-yoonn mu kaa kpa ndoon na, ki joo nkun ni kitekpiitin aasaafii mam.
—Tibokpiirkaan 1:18

“Tiicha, Uwumbor aakaal ponn ni, mulakaal jern ikaal mómok?” Le Yesu bui u, “‘Aa li gee Aadindaan Uwumbor aasui mómok, ni saawiin mómok, ni saalandak mómok.’ Nkaal mumina le ye nkaalkpaan ki jer ikaal mómok. Leelee aakaal naahn nkaal ngbaan, ‘Aa li gee aana aabo ke saah gee aabaa pu na.’ Moses aakaal mómok, ni Uwumbor aabonabtiib aaliin mómok sil ikaal ilee yee pu la.” —Matiu 22:36-40

...li gun man, Tidindaan Uwumbor ye Tidindaanbaan la. Aa li gee Aadindaan Uwumbor aasui mómok, ni saawiin mómok, ni saalandak mómok, ni saapoon

mómok.’ Nkaal mu paan na le ye ke, ‘Aa li gee aana aabo ke saah gee aabaa pu na.’ Nkaal mbaa aa jer ikaal ilee yee.” —Mak 12:29-31

M bi Nte Uwumbor ni, Nte Uwumbor mu bi m ni. saa pak kena aa? Maah tuk nimi iliin i na, maa len mbaa pu. Nte Uwumbor u bi m ni na le cha m tun waatun. M tuk nimi mbamon la, unii umok gaa mi ki kii na kan, u ga tun litun ke maah tun pu na. U mu ga tun litun li jer litun ngbaan na; ba pu? m cha Nte Uwumbor chee.” —Jonn 15:10, 12

M tii nimi nkaalpoon la, ke ni li gee tob. Maah gee nimi pu na, ni mu li gee tob kena. —Jonn 13:34

“Uwumbor nan naan dulnyaa wee, ni tiwan nimok bi ni ponn ni na. Uma le ye paacham ni taab Aadindaan. Waa bi liwaal aadiik ni. Uma ubaa le tii binib momok limofal, ni libuln li ti fuur na, ni tiwan momok na. Waah ban pu na, u kpa. Unii yaa tun lituln ki tii uma Uwumbor kan, naa kpaee Uwumbor nibaa. Njan u nan naan uja ubaa, u ye ginibol momok aayaja na. Uma Uwumbor le cha ginibol momok bi dulnyaa wee momok ponn ni. U nan siin nyoonn mu binib momok ga li bi na, ki siin nin chee bi momok ga li bi na. Waah nan naan binib na, u ban ke bi li ban u. U dak ke nibaakan

bi ga baa ki ban u ki kan u. Waa daa unii ubaa chee. U po mal timi la. Uma pu le ti fu, ki chuun, ki bi. N-yaayoonn na, nimi aalankpalb bibaa nan len ke ‘Ti ye Uwumbor aabim la.’ Baah len pu na, ti gbii.”
—Lituln 17:24-28

Ki ki nmee ke “U nyi bilankpalb aalandak, ke i ye yooli la.”
—1 Korint 3:20

Tiwan nibaa aa bi ki bor Uwumbor. Tibor momok nyan mpaan pu, ki do ti nmeeen unimbil ni. Uma le ti ga len timi aabor ki tuk u.
—Hiibru 4:13

“Tibor timok bo na, ti ga kpiir. Tiboborkaan momok mu ga nyan mpaan pu.”
—Luk 8:17

TITUNWAMBIRDAM AATAFADAAN AA KPA NDOON

Min Unibon Aabo ga tun ni maatuuntiib dulnyaa wee ni, bi nan chuu titunwambirdam ni bitotɔŋ mɔmɔk, aan ki nyan bi maanaan ni, ki di ti ŋa mmii saakpiin ni. Bi ga wii ki ŋman ŋinyin nima chee. —Matiu 13:41, 42

Bi sunn ke Uwumbor aaliin ichachaan le joo paacham ni kitiŋ u bi dandana wee na, ki nan saa buyoonn u ga see paacham ni taab mmii ki kuln titunwambirdam na; leyaadaal ngbaan le u ga ji bi tibor le ki bii bi. —2 Piita 3:7

Tidindaan ga nyan bi unimbiin ni, bi taa ji waamɔn. U ga daa bi-

tafal, ki cha bi ji falaa n-yoonn mu kaa kpa ndoon na.

—2 Tesalonika 1:9

“Aa yaa gee tiwan ke saah gee aanaal bee aataal pu na kan, tiwan ngbaan yaa tɔŋ si ke aa tun titunwambir kan, di ni lii. Aa yaa lann, ŋnaal mbaa aan litaal libaa, ki kan limɔfal li kaa kpa ndoon na kan, ni soor ni aa li kpa iŋaal ilee ni ŋitaa ŋilee ki ti li bi mmii mu kaan junn na ni.” —Matiu 18:8

“Le bi ga kan ntafadaan n-yoonn mu kaa kpa ndoon na. Le bininyaan ngbaan ga kan limɔfal li kaa kpa ndoon na.” —Matiu 25:46

“U siin nwiin bundaln u ga ji binib mómok tibor na, ki ti saa baah na ki neer pu na. U lee uja u ga ji binib tibor na. U nan fikr uja ngbaan nkun ni, un ti mók binib ke uma le ye Waanileekoo. Uma le ye Yesu Kristo. —Lituln 17:31

To, nimina mómok le mók timi ke Tidindaan ga nma nyan binib bi san u na ntɔn ni, ki ga nma dar titunwambirdam aatafal ki ti saa bundaln u ga ji bi tibor na. —2 Piita 2:9

... Le m kan bitekpiib si liborjal ngbaan aanimbiin ni. Le Uwumbor jin bitekpiib tibor, baabor aah

bi tigbann ponn ni pu na, baah nan tun pu na.

—Tibokpiirkaan 20:12

Ti gee binib mbamom, aan ti li kpa lipoobil bundaln Uwumbor ga ji binib tibor na. Ba pu? Yesu aah bi pu na, ti mu bi kena la, le dilynгаа wee ni. —1 Jonn 4:17

Uwumbor siin ke binib ga kpo mfim mbaa, nee aapuwob le u ga ji bi tibor. —Hiibru 9:27

Ti mómok ga nan sil Kristo aanimbiin ni, un ti lik timi aabimbin aah bi pu na, ki bee ke ti tun ni nan na aan ni kaa nan na dilynгаа wee ni, ki ga tii ti mómok taah tun pu na aapal. —2 Korint 5:10

Uwumbor aah tii timi ipiin i na aa bi ke Adam aatunwambir na. Unii ubaa Adam aatunwambir pu le nkun pii binib momok. Kristo aanimbaasaln pu, le Uwumbor san binib momok kinimbaak, ki tii bi ipiin i ye limofal na. —Rom 5:15

Naa ye binib aageehn pu, kaa ye baatuln pu; Uwumbor aanimbasalnaln pu, le u san bi kinimbaak.

—Rom 9:16

Uwumbor ye . . . kalmbaanidam aadin la, ki ye bin sunni bibaa taab na aagan, ki ter bi.

—1 Püta 5:5

Ni bee Tidindaan Yesu Kristo aah kpa tibulchin pu na. U nan ye uwankpadaan la. Nimi pu le u na

ugiin. Waah na ugiin na, nima le cha ti mu na biwankpadam.

—2 Korint 8:9

Cha ti doon Uwumbor u tii timi Ujapoon u jer ipiin momok na.

—2 Korint 9:15

. . . Le titunwambir aah wiir nin chee na Uwumbor aanimbaasaln wiir ki jer titunwambir. Titunwambir pu le binib kpo. Tidindaan Yesu Kristo pu le Uwumbor san timi kinimbaak ki len ke timi aabor nan, aan ti kan limofal li kaa kpa ndoon na. —Rom 5:20, 21

Le Yesu aakpambalb kpa mpoon ki nani siiraa ke Tidindaan Yesu sil fikr nkun ni. Le Uwumbor ter bi momok saakpen. —Lituln 4:33

“Binib aah kaa nan kee nyi Uwumbor aasan buyoonn na, waa gar baah rani pu na. Dandana wee le u len ke binib bimok bi dulnyaa wee momok ponn ni na, bi li kpeln baabimbin ki dii waasan,”

—Litulu 17:30

Aayii. M tuk nimi la, ni yaa kaa kpeln nimi aabimbin kan, ni momok ga kpo kena la. —Luk 13:3

Le ki mooni, “Kpeln nimi aabimbin man. Uwumbor aanaan peen ni a.” —Matiu 3:2

Le Piita bui bi, “Ni momok kpeln nimi aabimbin, ki cha ti di nimi ki di muin nimi nnyun ni, Yesu Kristo aayimbil pu. Le Uwumbor ga di cha nimi aatunwambir

pinn nimi, ki tii nimi ipiin, i ye Waafuur nyaan na... Nima pu na, kpeln nimi aabimbin man, ki dii Uwumbor aasan....

—Litulu 2:38; 3:19

... Uwumbor yaa cha unii kpa mpombiin waatunwambir pu kan, nima le ga cha u kpeln waabimbin ki rmar. Naan ki gar u. To, dulnyaa wee ni aapombiin joo ni nkun la.

—2 Korint 7:10

“Liyaatanakl lee aatataa le ye ke titunwambirdaan ubaa yaa kpeln waabimbin kan, paacham yaab ga li mooni un kpeln waabimbin na pu, ki jer baah ga li mooni bininyaan imonko inaa ni kipiik ni biwae bi kaa ban bin kpeln baabimbin na pu.”—Luk 15:7

“Ni yaa di cha pinn binib baa-
taani kan, Nite Uwumbor u bi
paacham na mu ga di cha pinn
nimi.”
—Matiu 6:14

Le Yesu kan baah gaa u ki kii
mbamom pu na, le ki bui uja uyaa-
won faan na, “Maabo, m di cha
saatunwambir ki pinn si.”
—Mak 2:5

“Tijotiib, ti tuk nimi ke Uwum-
bor ga di cha nimi aatunwambir ki
pinn nimi Yesu pu. . . . Ki nyun u,
ki di u kaan ungangii wob, u li ye
timi Aayidaan, ni timi Aanmar-
daan, un tii Israel yaab nsan bin
kpeln baabi nbin, aan Uwumbor di

cha baatunwambir ki pinn bi.”
—Litulu 13:38; 5:31

Li pel man, m si mbisamob chee
ki kpaa jaalen. Unii umok nun
maaneel ki piir tii mi na, m ga koo
ni u chee, ki ji u chee tijikaar, u mu
ga ji m chee. —Tibokpiirkaan 3:20

“Ni li mooni binib ke bi yaa
kpeln baabimbin kan, Uwumbor
ga di cha baatunwambir pinn bi m
pu. Ni piin ki li mooni Jerusalem
aatiq aanib, le ki nin moon ginibol
momok.”
—Luk 24:47

“. . . M mu aan galn si. Li cha, ki
taa ki tun titunwambir.”
—Jona 8:11

Ba pu? ti kan Uwumbor aah kpa tibulchin pu na. Waabulchin pu binib momok ga nma nmar. Waa-bulchin mok timi ke ti yii lituln limok kaa nan na, ki taa ki dii tiwan ni kaa nan na aakpeek, ki li chur tibaa mbamom, ki li dii mbamom, ki li bi Uwumbor aah ban pu na dulnyaa wee ni. —Taitus 2:11, 12

Ni li dakl tiwan ni bi paacham na aabor, ki di cha nin bi kitiq du na. —Kolose 3:2

Binib bi bi mbomboon ni ki tun yol yol na, ni taa kpaan bi chee man. Ni tee li sur bi man. —Efesus 5:11

To, ni taa gee dulnyaa wee aasan. Ni taa gee dulnyaa wee ponn ni aawan. Unii yaa gee dulnyaa wee aasan kan, waa gee Tite Uwumbor. Binib aanibil man tiwan ni kaa nan na pu. Binibil man baah kan tiwan ni na pu. Bi kpa kalmbaani baawan pu. Tiwan nimina momok ye dulnyaa wee aasan la, naa ye Tite Uwumbor aasan. —1 Jonn 2:15, 16

Ni di Uwumbor di lii a, ke upii-daagoor aah di uchal di lii pu na. Naa nyi ke dulnyaa aajoteek le ye Uwumbor aadiq aa? Nima pu na, unii u ban dulnyaa aajoteek na, u ye Uwumbor aadin la. —Jems 4:4

Ni bee ke Yesu ye mbamondaan la. Nima pu le ni bee ke unii umok nani ni nan na ye Uwumbor aabo la... Ti nyi ke unii umok ye Uwumbor aabo na aa ki tun titunwambir; ba pu? Uwumbor Aajapoon kii u, le Kinimbong aan nma na u nibaa. —1 Jonn 2:29; 5:18

Nima pu na, unii umok kpaan Kristo chee na, u ye unipoon la. Udaan aabimbikpok jer a, ki kpeln mbimbipoon. —2 Korint 5:17

Le Yesu bui u, “M tuk si mbamondan la, bi yaa kaa ma unii leelee kan, waan nma koo Uwumbor aanaan ni.” —Jonn 3:3

... le Uwumbor finn nipoobil, ki na nimi binib bi bi chain na, ki len ke nimi aabor nan, tidindaan Yesu Kristo aayimbil pu, ni timi Aawumbor Aafuur nyaan pu.

—1 Korint 6:11

Bi ma nimi leelee la. Naa ye unibon u ga kpo na le ma nimi leelee. Un ma nimi na aan kpo. Uwumbor di waalin i kpa limofal ki ga li bi n-yoonn mu kaa kpa ndoon na, ki gir ma nimi leelee. —1 Piita 1:23

“Unaayuk yaa dan kan, u ban ke un su ipiih, ki ku i, ki bii i. M dan m nan tii binib limofal li kaa kpa ndoon na.” —Jonn 10:10

KPO TII TITUNWAMBIR KI FIKR KRISTO NI 29

U tii nimi limofal la. Ni nan tun titunwambir, kaa nan kii Uwumbor aamob, nima le naa nan kpa limofal... Taah kpaan Yesu Kristo ni na, le Uwumbor yoor timi Kristo chee, ki cha ti kal u chee paacham. —Efesus 2:1, 6

U kpo ndopuinkoo pu timi aatunwambir pu, ki sil timi aasisiyyaan ki gaa timi aatafadaan. Nima pu na, ni di titunwambir momok ki lii, ki li dii mbimbin mu nan na. Baah gbaa u, uwon na ibuun na, nima le cha Uwumbor teb nimi. —1 Piita 2:24

Ni kpaan fikr Kristo chee la. Nima pu na, cha nitafal li bi paacham aawan ni. Kristo bi nima ki

ka Uwumbor aanaangii wob. Ni li dakl tiwan ni bi paacham na aabor, ki di cha nin bi kitiŋ du na. —Kolose 3:1, 2

Binib bi ye Yesu Kristo aanib na, bi yii baabimbikpok aah ban pu na momok, ki di mbimbikpok ngbaan ki di kpaan Yesu aadopuinkoo pu la. Ti kpaan limofal Uwumbor Aafuur nyaan pu. Nima pu na, cha ti li dii Mfuur nyaan aasan. —Galasia 5:24, 25

Kena, ni mu li nyi ke ni kpo ke titunwambir taa ki li joo nimi. Naah kpaan Yesu Kristo chee pu na, le ni mu kpaan limofal, ke ni nyuŋ Uwumbor. —Rom 6:11

... Unii yaa nani Uwumbor Aafuur nyaan aah ban pu na kan, u ga kan limofal li kaa kpa ndoon na. —Galasia 6:8

“Moses aah nan di uwaa di fin ndo pu ki di choon paacham ki-pook ni pu na, see bi di min Unibon Aabo mu ki di choon paacham kena, aan unii umok gaa mi ki kii na kan, u li kpa limofal li kaa kpa ndoon na.” —Jonn 3:14, 15

“Si baanja le ye Uwumbor bamonn. Binib bi nyi si, ki nyi mi Yesu Kristo u aa tun ni u na, bima le kpa limofal li kaa kpa ndoon na.” —Jonn 17:3

Unii umok gaa Uwumbor Aajapoon ki kii na le kpa limofal li kaa

kpa ndoon na. Unii umok kaa kii Uwumbor Aajapoon aamob na, waan kan limofal li kaa kpa ndoon na. Uwumbor gee liguul u pu nyoonn mu kaa kpa ndoon na.

—Jonn 3:36

Titunwambir aapar ye nkun la. Uwumbor aapiin ye limofal li kaa kpa ndoon na, Tidindaan Yesu Kristo pu la. —Rom 6:23

“M tuk nimi mbamon la, unii umok nun maaliin ki gaa Uwumbor u tun ni mi na ki kii na, u kpa limofal li kaa kpa ndoon na. Uwumbor aan ji u tibor. U nyan nkun ni, ki kan limofal la.”

—Jonn 5:24

NAAH GA NA PU, AA BEE KE AA KAN INMARN BAMON NA

31

Waafuur nyaan le kpaan timi aawiin chee, le ki nani siiraa ke ti ye Uwumbor aabim. —Rom 8:16

Uwumbor aah len pu na le ye ke u tii timi limofal li kaa kpa ndoon na, ke limofal ngbaan bi Ujapoon ni. Unii umok kpa Uwumbor Aajapoon na le kpa limofal ngbaan. Unii umok kaa kpa Uwumbor Aajapoon na aa kpa limofal ngbaan. M nmeee tibor tee ki di tii nimi bi gaa Uwumbor Aajapoon ki kii na, aan ni bee ke ni kpa limofal li kaa kpa ndoon na. —1 Jonn 5:11, 12, 13

“Unii umok nyi maakaal ki kii mu na, uma le gee mi. Un gee mi na, udaan ngbaan le Nte Uwum-

bor ga li gee. M mu ga li gee u, ki ga di mbaa ki di mok u.”

—Jonn 14:21

Taah ye Uwumbor aabim na, le Uwumbor tun ni Ujapoon Aafuur nyaan tisui ni. Muma le cha ti yi Uwumbor ke Tite. —Galasia 4:6

To, u tii timi Waafuur nyaan la. Nima le cha ti bee ke ti bi u ni, u mu bi ti ni. —1 Jonn 4:13

Ti yaa kii Uwumbor aamob kan, nima le cha ti bee ke ti nyi u.

—1 Jonn 2:3

M tuk nimi mbamon la, unii umok gaa mi ki kii na, u kpa limofal li kaa kpa ndoon na.

—Jonn 6:47

KRISTO AAH BI UNII AASUI NI NA, MPOPIIN MU BI NIMA LA

“Dandana m choo aa chee la. Maah laa bi dulnyaa ni na, nima le m len aa chee tibor timina, ke bi li kpa mpopiin ke maah kpa pu na.”

—Jonn 17:13

... Dandana ni kpa mpombiin. M ni nimi ga nan ki kan tob, le ni ga li kpa mpopiin. Ubaa aan nma nyan mpopiin ngbaan nisui ni.”

—Jonn 16:22

M nan kpo Kristo chee ndopuinkoo pu, le m mu beenin fu; naa ki ye min Pool le fu. Kristo le fu m ni. Uma Uwumbor Aajapoon u gee mi ki nan kpo m pu na, uma le m

gaa u ki kii; nima pu le m bi.

—Galasia 2:20

Uwumbor aanaan aa ye tijikaar ni tiwanyukaan. Mu ye mbimbin nyaan ni nsuudoon ni mpopiin, Waafuur nyaan aah tii timi pu na.

—Rom 14:17

“M tuk nimi tibor timina, ke ni li kpa mpopiin, ke maah kpa mpopiin pu na. M ban ke ni li kpa mpopiin mbamom.”

—Jonn 15:11

Naa kee kan u, le ni gee u. Ni nimbil aa waa u dandana wee, le ni gaa u ki kii. Nima le ni kpa mpopiin saakpen, ki pak Uwumbor, kaa nma len naah kpa mpopiin ki ti saa pu na.

—1 Piita 1:8

Aa yaa di aabaa ki di tii unii aan ki kii waamob kan, aa ye waanaagbiija la. Naa bee kena aa? Aa yaa kii tii titunwambir kan, aa ye titunwambir aanaagbiija la, le ki ga kpo. Aa yaa kii Uwumbor aamob kan, aa ga li kpa mbimbin nyaan la. —Rom 6:16

Ki tii timi ni nimi bi ji falaa na lifuur. Ti ga kan lifuur ngbaan bundaln Tidindaan Yesu ga nyan ni paacham ki kpiir waah bi pu na. U ni waatuuntiib ga nyan ni paacham ni mpoon, ki li joo ni mmii-gaal, un ti daa binib aatafal. Binib bi kaa nyi Uwumbor na, ni bin kaa kii Tidindaan Yesu aabo-

nyaan tee na, bima le aatafal le u ga daa. Tidindaan ga nyan bi unimbiin ni, bi taa ji waamoon. U ga daa bitafal, ki cha bi ji falaa n-yoonn mu kaa kpa ndoon na.

—2 Tesalonika 1:7-9

Uwumbor aan len ke binib bi nyi waakaal kaa dii mu na aabor nan. U ga len ke binib bi dii waakaal na le aabor nan. —Rom 2:13

To, binib bi finn bisui Yesu aasin na, Uwumbor aanyoor bi bi pu. Bi ga li kpa nsan ke bin moo limofal aasubil, ki dii kitin ngbaan aabisamob ki koo ni.

—Tibokpiirkaan 22:14

34 LEN LIPAAL KE YESU YE AADINDAAN MUK

Bi momok pel pel ga len lipaal ke Yesu Kristo le ye tiwan momok Aadindaan. Nima le ga nyun Tite Uwumbor.
—Filipi 2:11

“Unii umok len binib aanimbil ni ke u ye miyoo na, m mu ga len Nte Uwumbor u bi paacham na aanimbil ni ke udaan ngbaan le ye miyoo. Unii umok len binib aanimbil ni ke waa ye miyoo na, m mu ga len Nte Uwumbor u bi paacham na aanimbil ni ke udaan ngbaan aa ye miyoo.”
—Matiu 10:32, 33

Aa yaa len binib aanimbil ni ke Yesu le ye Aadindaan, ki yaa na naadii aasui ni ke Uwumbor fikr u nkun ni kan, aa ga nmar. Ti gaa u ki kii tisui ni la, nima le Uwumbor

len ke timi aabor nan. Ti len binib aanimbil ni ke ti gaa u ki kii, nima le ti nmar.
—Rom 10:9, 10

Unii umok yii Uwumbor aajapoon na aa kpaan Tite Uwumbor chee. Unii umok len binib aanimbil ni ke Yesu ye Uwumbor Aajapoon na, u kpaan Tite Uwumbor ni Ujapoon momok chee.

—1 Jonn 2:23

Unii yaa san inimoon m ni maaliin chee un tuk binib kan, min Unibon Aabo ga nan yii udaan ngbaan. M ga gir ni, ki li kpa m ni Nte Uwumbor aapoon. Uwumbor aatuuntiib bi ye chain na mu ga nyun mi. N-yoonn ngbaan le m ga yii udaan ngbaan.
—Luk 9:26

Ni li kpa laasab ki li nyi; ba pu? Kinimbɔŋ u ye nimi aadin na, u chuun gonni, ki ban ke ni di Uwumbɔr aasan di lii. U bi ke uchinn u chuun tar, ki ban tiwan ni u ga chuu ki ŋman na.

—1 Piita 5:8

“ ‘Aa ti tuk bi maaliin, ki cha binibil woln, ki nyan bi mbɔmbɔɔn ni, ki cha bi li bi nwiihn ni, ki nyan bi Kinimbɔŋ aanaal ni, ki di bi ŋa Uwumbɔr aanaal ni, aan ki cha bi gaa min Yesu ki kii, aan Uwumbɔr di cha baatunwambir pinn bi, ki di lifaal tii bi ni binib bi ŋa chain na, baah gaa min Yesu ki kii pu na.’ ”

—Litulu 26:18

N-yoonn ngbaan le Uwumbɔr Aafuur nyaan cha Yesu buen kipɔk ni aan Kinimbɔŋ tɔŋ u. Le Yesu bui u, “Kinimbɔn, li cha. Ni ŋmee Uwumbɔr Aagbaŋ ni ke ‘Unii li pak Udindaan Uwumbɔr ki dii uma baanja.’ ” Le Kinimbɔŋ siir cha u. Le Uwumbɔr aatuuntiib dan nan ŋa u tiŋann.

—Matiu 4:1, 10, 11

Nnaabitiib, gbilngbiln yaan, Tidindaan aah kpa mpɔɔn saakpen pu na, ni li kpa mpɔɔn mu u tii nimi na. Yoor man tijaawan timɔk Uwumbɔr tii timi na. Nima le ga cha ni ŋma yii Kinimbɔŋ aanyaa-mɔn aalan.

—Efesus 6:10, 11

Tɔ, timi waabim aah ye binibom pu na, nima le u mu kpahn unibon, ke un ti kpo, ki na Kinimbɔn u nan kpa nkun aapɔn na yooli.

—Hiibru 2:14

Unii umok tun titunwambir n-yoonn momok na, u ye Kinimbɔn bi yi u ke Defil aanii la. Ba pu? Kinimbɔn Defil aah nan piin buyoonn na, u po tun titunwambir la. Uwumbɔr Aajapɔn aah nan dan dulnyaa wee ni na, u dan ke u nan na Defil ngbaan aatun yooli la.

—1 Jonn 3:8

Ba ga nma nyan timi Kristo u gee timi na aanaal ni? Falaa aa?

Tibɔr aa? Limukl aa? Nkon aa? Igiin aa? Linimaln aa? Kpaacha aa? Aayii. Tɔ, Yesu Kristo u gee timi na aapɔn pu, le ti nyan falaa umina momok.

—Rom 8:35, 37

Nima pu na, ni kii Uwumbɔr aamɔb man. Ni yii Kinimbɔn man, le u ga san nyan ni chee. Ni foor malni Uwumbɔr man, le u mu ga foor mal nimi. . . .

—Jems 4:7, 8

N-yoonn ngbaan le titunwambirdaan ngbaan ga kpiir. N-yoonn ngbaan le Tidindaan Yesu ga gir ni, ni mpɔn, ki pii libuln lii u pu, ki ku u, ki na waapɔn momok yooli.

—2 Tesalonika 2:8

NGEEHN LE YE NTON KI TII YESU AADIDILIIB

37

Unii yaa nma len binib aaliin ni Uwumbor aatuuntiib aaliin, ki yaa kaa gee binib kan, u bi ke ti-wangbaakaan ni liboluln na la.

—1 Korint 13:1

Uwumbor Aafuur nyaan le cha binib gee tob, ki kpa mpopiin, ni nsuudoon, ni limor, ni tibulchin, ni mbimbin nyaan, ni naadii, ki li bi suuna, ki chur bibaa. . . .

—Galacia 5:22, 23

Le ki ki baa u leeler, “Simon, Jonn aajapoon, aa gee mi ii?” Le u ki bui u, “Ndindaan, een, aa nyi ke m gee si la.” Le Yesu bui u, “Li kii maapiih.”

—Jonn 21:16

“Ni yaa gee mi kan, ni ga kii maamob la.”

—Jonn 14:15

Unii yaa len ke u gee Uwumbor ki yaa nan una aabo kan, u ye unyamondaan la. U yaa kaa gee una aabo u unimbil waa u na kan, u ga na kinye ki li gee Uwumbor u waah kaa waa u na?

—1 Jonn 4:20

“Ni yaa gee tob kan, nima le ga cha binib momok bee ke ni ye maadidiliib la.”

—Jonn 13:35

Taah gee tinaabitiib na, nima le cha ti bee ke ti nyan nkun ni, ki kpa limofal li kaa kpa ndoon na. Unii umok kaa gee una aabo na, u beenin bi nkun ni la.

—1 Jonn 3:14

Ti kan waah nani tiwan nimok na Jerusalem ni Juu yaab aatim momok ponn ni. Le bi kpaas u ndopuinkoo pu, ki ku u. Iwiin itaa daal, le Uwumbor fikr u nkun ni, ki cha binib kan u. Naa ye binib momok le kan u. Uwumbor lee timi, ke ti kan u, ki li ye waasiiraadam. Waah fikr nkun ni na, ti ni u kpaan ji tijikaar, ki kpaan ki nyu nnyun.

—Litulu 10:39-41

To, le iwiin iniin jer. Le Yesu aadidilib ki bi kidiik ni. Tomas mu bi bi chee. Kidiik laŋ a. Le Yesu dan nan sil bikaasisik ni, le ki bui ke “Ni li kpa nsuudoon man,” le ki bui Tomas, “Di aanaambik ki

baan ngaal aabue ponn ni, ki di aanaal ki baan nsikakl aabuer mu ponn ni, aan ki gaa mi ki kii, aan ki taa ki beeni.” Tomas bui u, “Aa ye Ndindaan ni Maawumbor la.”

—Jonn 20:26-28

Juu yaab aakpakool daal aah jin ki woln kitaak na aachakpitaawoln, Yesu aah fikr nkun ni na, le u puen di ubaa mok Mari Magdalene. Mari le ye upii u Yesu nan nyan tiyaayar tilule u ni na.

—Mak 16:9

Yesu nan kpo timi aatunwambir pu, le ki fikr nkun ni. Nima le Uwumbor len ke timi aabor nan.

—Rom 4:25

KPO KI FIKR LE YE TIMI AAJILMA AAMAKL 39

“Ni taa cha nimina gar niman. N-yoonn choo, le binib bimok bi nikaakul ni na ga nun maaneel, ki nyan ni. binib bi nan tun lituln li nan na dulnyaa wee ni na ga fikr ki kan limofal li kaa kpa ndoon na. Binib bi nan tun lituln li kaa nan na ga fikr ki kan ntafa-daan.”

—Jonn 5:28, 29

Baah muin timi nnyun ni Yesu Kristo aayimbil pu na, nima le mok ke ti ni Yesu Kristo kpaan la. Nima pu na, waah nan kpo na, ti mu kpo u chee la. Naa bee kena aa? Baah muin timi nnyun ni na, nima le mok ke ti kpo ki sub u chee. Uwumbor aapoon pu, le u

fikr Kristo nkun ni. Waapoon mu pu le ti kpa mbimbipoon ki nan ni nan na. Ti ni u aah kpaan pu na, ti kpo ke waah kpo pu na. Ti mu ga fikr nkun ni, ke waah fikr pu na.

—Rom 6:3-5

Kristo yaa bi ni ni kan, Uwumbor Aafuur nyaan tii nimi limofal; ba pu? u len ke nimi aabor nan. Uwumbor nan fikr Yesu nkun ni. Un fikr Yesu nkun ni na Aafuur nyaan yaa bi ni ni kan, uma Uwumbor u fikr Yesu Kristo nkun ni na ga fikr nimi aawon ti ga kpo na mu. Waafuur nyaan mu bi ni ni na aapoon pu, le u ga fikr nimi.

—Rom 8:10, 11

“Ke u ga nyan timi timi aadim aanaal ni, aan ti dii u ki taa li san ijawaan, ki li bi chain, ki li kpa mbimbin nyaan u chee n-yoonn momok.”
—Luk 1:74, 75

Maanigeekaan, Uwumbor aah puu tipuul tee ki tii timi na, cha ti di cha lituln li kaa nan na momok, ni ilandak i kaa nan na momok, ki li san u, ki li ye binib bi bi chain ki doo na.
—2 Korint 7:1

“Mma muin nimi nnyun ni la, ki mok ke ni kpeln nimi aabimbin. Un paani m pu na jer mi la. Maa neer m chuu takl waanaatak tii u. Uma le ga nan gbiin nimi ngem Uwumbor Aafuur nyaan, ki daa

nimi ngem aatafal mmii ni.”

—Matiu 3:11

Tite Uwumbor nan lee nimi waageehn pu, ki cha Waafuur nyaan na nimi chain, ni li keei Yesu Kristo aamob, aan Uwumbor di cha pinn nimi Yesu aasin pu. . . .

—1 Piita 1:2

Unii yaa di cha titunwambir momok kan, u ga li ye lisambikpaan la, le ki tii Tidindaan Uwumbor, ki ga li bi chain, ki gor ke un tun lituln nyaan momok ki tii Tidindaan Uwumbor.—2 Timoti 2:21

Cha nimi aabimbin momok li bi chain, ke Uwumbor u yin nimi na aabimbin aah bi chain pu na.

—1 Piita 1:15

Nima pu na le Yesu mu nan kpo kitin aagbaan, ke waasin finn ti-sui, ki na timi chain. —Hiibru 13:12

Uwumbor aah kaa nan kee naan dulnyaa wee buyoonn na, le u nan lee timi Kristo pu, ke ti li ye waanib, ki li bi chain, ki taa li kpa taani ubaa unimbiin ni. U gee timi la. Ki yoor mbimbipoon mu Uwumbor naan mu ki di tii nimi na. Mu ye mbimbin nyaan, ki bi chain mbamom, ki naahn Uwumbor aabimbin la. —Efesus 1:4; 4:24

Uwumbor nani waah len pu na ki ye mbamondaan la. Ti yaa kpiir timi aatunwambir tuk u kan, u ga di cha pinn timi aatunwambir, ki

finn tipoobil, ki nyan tiwan ni kaa nan na momok. —1 Jonn 1:9

Tiwan nimina momok aah ga bii kena na, ni nan ke ni li ye ba aani-boln? Ni nan ke ni li bi chain, ki san Uwumbor. —2 Piita 3:11

Ni momok poo nibaa ki li kpa kimobaa man, ki li bi chain. Un kaa ye chain na, waan kan Tidindaan. —Hiibru 12:14

Uwumbor nyan nimi titunwambir aanaagbiir ni la. Dandana wee ni ye uma Uwumbor aanaagbiib la. Nimi aanyoor ye mbimbin mu bi chain na la. Naadoon ga li ye limofal li kaa kpa ndoon na. —Rom 6:22

BINIB BI GBIIN UWUMBOR AAFUUR NYAAN NA

“Nimi titunwambirdam yaa tee
... piin i nan na ki tii nimi aabim
... nmaninkaabaa Nite Uwum-
bor u bi paacham na, waan di Wa-
afuur nyaan ki di tii binib bi mee u
ki ban mu na aa?” —Luk 11:13

Baah mee Uwumbor doo na, le
baah bi kidiik ki ponn ni na deŋ.
Le Uwumbor Aafuur nyaan gbiin
bi momok. Le bi kpa lipoobil, le ki
tuk binib Uwumbor aaliin.

—Lituln 4:31

To, Uwumbor Aafuur nyaan
yaa bi ni ni kan, naa dii mbimbi-
kpok aah ban pu na, ni dii Mfuur
nyaan aah ban pu na la. Kristo
Aafuur nyaan yaa kaa bi unii ni

kan, udaan aa ye Kristo yoo.

—Rom 8:9

“Waafuur nyaan yaa gbiin nimi
kan, ni ga li kpa waapoon,
... maasiiraadam. . . . —Lituln 1:8

U ye unibamonn, ki gaa Yesu ki
kii mbamon ki gbii Uwumbor
Aafuur nyaan. —Lituln 11:23

Le binib bi gaa Yesu ki kii Anti-
ok aatin ni na, Uwumbor Aafuur
nyaan gbiin bi. Le bi kpa mpopiin
saakpen. —Lituln 13:52

Ni taa nyu ndaan ki gbii man.
Ndaan ga bii nimi la. Cha Uwum-
bor Aafuur nyaan li gbiin nimi
n-yoonn momok. —Efesus 5:18

LAASIB AAPUUL BI KI TII YESU AADIDILIIB 43

Le Yesu bui u, "Aa len ke, 'M yaa ga nma teb u kan.' Nibaa aa pɔɔ un gaa mi ki kii na chee."

—Mak 9:23

Njotiib bi m gee bi na, ni ji falaa u wu saakpen na la. Ni taa dak ke ni ye tiwanchann la. Uwumbor cha ni ji falaa un lik nimi aabimbin aah bi pu na. Ni taa cha ni gar nimi. Ni li kpa mpopiin; ba pu? ni yaa ji falaa u Kristo nan jin na kan, ni ga li kpa mpopiin saakpen bundaln u ga gir ni ki kpiir waah nyuun pu na.

—1 Piita 4:12, 13

"Ki ga per bi tinyunyunn momok. Nkun aan ki li bi; mpombiin mu aan ki li bi; iwiil mu aan

ki li bi; iween mu aan ki li bi; ba pu? tiwankpok momok jer a."

—Tibokpiirkaan 21:4

"Ni li ban Uwumbor aanaan, ni waasan nyaan le waahr; le u ga di tiwan ngbaan momok ki di kpee nimi."

—Matiu 6:33

... Teer man, m bi ni chee n-yoonn momok, ki nan saa dulnyaa aadoon."

—Matiu 28:20

Ki puu tipuul ti nan saakpen na ki tii timi. Binib kpa iniman la. Ni ma le titunwambir bi dulnyaa wee ni. Ni yaa gaa Uwumbor aah puu tipuul ti na kan, ni ga nyan titunwambir ngbaan ni, ki gaa Uwumbor aabimbin.

—2 Piita 1:4

44 TIPUUL BI KI TII UNII U KAN NTỌN NA

Naan yunn, le Uwumbor u tii timi nsuudoon na, ga cha ni di nitaa ki taa Kinimbọn pu. . . .

—Rom 16:20

Ti bee ke tiwan nimok pii timi na, Uwumbor cha ni momok kpain tiwan ni nan na ki tii binib bi gee u na. Waageehn pu le u nan yin bi.

—Rom 8:28

Dandana aafalaa aan yunn, kaa wiir. Falaa ngbaan pu, le ti ga kan mpopiin ki ti nyan, n-yoonn mu kaa kpa ndoon na. —2 Korint 4:17

Naa kee kan ntọn mu pọọ ki jer unibon mok aah kanni pu na. Uwumbor ye mbamondaan, kaan cha ni kan ntọn mu jer nimi na. Ni yaa kan ntọn kan, u ga toor nsan

tii nimi, ni nyan ntọn ngbaan. Nima na le ni ga li kpa limor ntọn ponn ni. —1 Korint 10:13

Tọ, unii u kan ntọn ki kpa limor na, Uwumbor aanyoor bi u pu la. Ba pu? u yaa kan ntọn ki si mba-mom kan, u ga kan ipiin i ye limofal li Uwumbor nan puu tipuul ke u ga tii binib bi gee u na.

—Jems 1:12

Uma ubaa le kan ntọn ki ji falaa, nima le u ga nma ter binib bi kan ntọn na. Utotoorninkpil ngbaan ga nma san timi kinimbaak timi aafalaa ponn ni. U kan ntọn aabon aabon ke taah kan ntọn momok pu na. Uma le aa tun titunwambir tibaa.

—Hiibru 2:18; 4:15

“Unii umok nyan na, u ga li bi Uwumbor chee n-yoonn mu kaa kpa ndoon na. M ga di Maawumbor aayimbil, ni waatiŃ aayimbil, ni min mbaa aayimbipoln ki di tii u. Uwumbor aatiŃ ye Jerusalem pɔɔn ki nyan ni u chee paacham ki sunn ni na.” —Tibokpiirkaan 3:12

“Unii umok nyan na, m ga peen u libokupiln. Maan chuu ber waayimbil limofal aagbaŃ ni. M ga len ke u ye maanii Nte Uwumbor ni waatuuntiib aanimbiin ni.”

—Tibokpiirkaan 3:5

“Unii umok nyan na, m ga cha u kal m chee maaborjal pu, ke m mu aah nan nyan pu ki kal Nte

Uwumbor chee waaborjal pu na.”
—Tibokpiirkaan 3:21

“Unii umok nyan na ga li yeh tiwan momok. M ga li ye Waawumbor; u mu ga li ye maabo.”
—Tibokpiirkaan 21:7

“Un kpa litafal na kan, un gun Uwumbor Aafuur nyaan aah tuk maanib pu na. Unii umok nyan na, m ga cha u moo limofal aasubil ni bi Uwumbor do na, bi yi nima chee Paradais.” —Tibokpiirkaan 2:7

Unii umok nyan ki tun maatuln n-yoonn momok na, m ga tii u tininkpil u li joo dulnyaa aanib, ke maah gaa Nte Uwumbor chee tininkpil pu na. —Tibokpiirkaan 2:26

46 UWUMBOR TUK TIMI LIPILIIL AABOR

Bipiijoob ni bichadam, m ga tuk nimi naah ga na pu na, naa ye min le tuk nimi, Tidindaan le tuk nimi, ke upii taa di uchal lii. U yaa di uchal lii kan, u li bi ubaa, see u ki gir buen uchal chee, bin ti took. Uja mu taa jenn upuu. N-yoonn mumok upii ni uchal bi na, upii ye uchal yoo la. Uchal yaa kpo kan u ga nma mon uja u dii Tidindaan aasan na u waah gee u na.

—1 Korint 7:10, 11, 39

Nkaal pu, le upii u kpa chal na ye uchal yoo n-yoonn mumok uchal bi na. Uchal yaa kpo kan, nkaal mu len ke u ye uchal yoo na, mu aa ki dii u. Upii yaa kpaan uja uken chee buyoonn uchal bi na

kan, bi ga len ke u ye upiidaagoor la. Uchal yaa kpo kan, nkaal ngbaan aa ki dii u. U yaa mon uja uken kan, waa ye upiidaagoor.

—Rom 7:2, 3

“Uja umok jenn upuu lii ki ki yoor upii uken na, uja ngbaan ye udaagoor la. Upii aachal yaa jenn u lii kan, uja uken yaa yoor u kan, uja ngbaan ye udaagoor la.”

—Luk 16:18

“Min le tuk nimi ke upii yaa kaa gor kidaagook kan, uchal yaa jenn u lii kan, u na u upiidaagoor le na. Uja u yoor baah jenn upii u ki lii na, u ye udaagoor la.” —Matiu 5:32

“M yaa buen ti toor nkookoo-yaan ki kiir nimi kan, m ga gir ni, ki nan yoor nimi buen mbaa chee, ni ti li bi maah ga li bi nin chee na.” —Jonn 14:3

“M ga gir ni mala. Ni li beenin dii maasan mbamom ke naah dii pu dandana wee na, ubaa taa len nimi aapiin nsan ni.” —Tibokpiirkaan 3:11

“Dandana aanib ye titunwambirdam la, kaa dii Uwumbor. Unii yaa san inimoon m ni maaliin chee, un tuk bi kan, min Unibon Aabo ga nan yii udaan ngbaan. M ga gir ni, ki li kpa Nte Uwumbor aapoon. Uwumbor aatuuntiib bi ye chain na, mu ga dii mi. N-yoonn

ngbaan le m ga yii udaan ngbaan.” —Mak 8:38

“N-yoonn ngbaan le binib ga kan limokl li ga li bi paacham ki mok bi ke min Unibon Aabo choo na. N-yoonn ngbaan le ninibol nimok bi dulnyaa wee ni na ga wii. Bi ga kan min Unibon Aabo bi ntaalangbam ni ki choo, ki wiin chain, ki joo mpoon.” —Matiu 24:30

Ni mu li kpa limor man, ki pook nitaakpab; ba pu? buyoonn Tidindaan ga gir ni na, ni peeni.

—Jems 5:8

“Min Unibon Aabo yaa gir ni kan, ni ga li bi ke utaal aah moo li-wipuul ki cha liwilir pu na, unii momok ga kan.” —Matiu 24:27

Ki baa bi, "Galilee aanib, ba pu ni si ki lik paacham kena? Yesu, u Uwumbor nyan u ni chee di buen paacham na, u ga gir ni. Ni kan waah buen pu na. Kena, le u ga nan ki gir ni." —Litulu 1:11

"N-yoonn ngbaan le bi ga kan min Unibon Aabo bi kitaalangban ni ki choo, ki wiin chain, ki joo mpoon. —Luk 21:27

"Ni mu li gor man; ba pu? bu-yoonn naan li dak ke m ga gir ni na, n-yoonn ngbaan le m ga gir ni." —Luk 12:40

Maanigeekaan, dandana wee ti ye Uwumbor aabim la. Taa kee nyi taah ga nan li bi pu na. Ti po nyi ke Yesu yaa gir ni kan, ti ga

kan waah bi pu na. Nima pu le ti mu ga li naahn u. Unii umok kpa limakl ngbaan Yesu pu na, u nani ubaa chain la, ke Yesu aah ye chain pu na. —1 Jonn 3:2, 3

Li pel man, m ga dan ke unaayuk aah choo pu na. Uwumbor bi binib bi bi si kii bundaln m ga fuu ni na, ki lik baawanpeenkaan ke bi taa chuun bi nmeen ki taa ji inimoon.

—Tibokpiirkaan 16:15

"Min Unibon Aabo ga fuu ni ki ga li kpa Nte Uwumbor aapoon. Le Uwumbor aatuuntiib ga li dii mi. N-yoonn ngbaan le m ga tii binib momok lipal, baatulu aah neer pu na." —Matiu 16:27

UWUMBOR AABOR

“Paacham ni taab ga jer. Maa-
liin ma aan jer.” —Luk 21:33

Naa ye bima bibaa aageehn pu
le cha bi len. Bi nan ye Uwumbor
aanib bi bi chain na, le ki len Waa-
fuur nyaan aah cha bi len pu na.

—2 Piita 1:21

Iiin imok bi Uwumbor aagban
ni na nyan Uwumbor chee la. Le i
momok kpa tinyoor la, ki mok timi
waasan, ki sur timi, ki toor timi
aabimbin, ki mok timi taah ga li
dii mbamom pu na. —2 Timoti 3:16

“Maafuur nyaan le tii binib li-
mofal. Tiwon aan ter bi. Tibor ti
m len ni chee na, m len Maafuur
nyaan mu tii nimi limofal na aabor
la.” —Jonn 6:63

MEE AAN KI DI CHA PINN

“Ni yaa mee Uwumbor kan, bui
ke ‘Tite Uwumbor u bi paacham
na, binib n san saayimbil. Saa-
naan n dan. Bi li nani saageehn
dulnyaa wee ni ke baah nani pu
paacham na. Tiin timi din aawiin
aajikaar. Cha timi aataani ki pinn
timi, ke ti mu aah di cha pinn bin
koo timi aataani ni pu na. Taa cha
ti kan ntog. Nyan timi titun-
wambir ni. [Si le yeh nnaan ni
mpoon ni mpakm n-yoonn mu kaa
kpa ndoon na.]’ “Ni yaa di cha
pinn binib baataani kan, Nite
Uwumbor u bi paacham na mu ga
di cha pinn nimi.” —Matiu 6:9-14

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. Other booklets are also available. If you would like more copies for careful distribution, please write in English to:

**World Missionary Press, Inc.
Box 120
New Paris, Indiana 46553 U.S.A.**

Ghana
N/R
Zabzugu

250 KONKOMBA
Printed in U.S.A.